

Resultaten 2023 -2024

Samen leren voor natuurinclusieve landbouw in de Achterhoek

Samen leren

Dit project had als doel boeren te ondersteunen in het zetten van praktische stappen naar natuurinclusieve landbouw. Onder leiding van bodemexperts, ervaringsdeskundigen, collega-agrariërs en adviseurs maakten de deelnemers kennis met natuurinclusieve principes of verdiepten hun kennis.

- **Kennisoverdracht:** Leer van experts én van elkaar.
- **Praktisch & toepasbaar:** Van theorie naar actie op je eigen bedrijf.
- **Opstap naar meer natuurinclusief:** Maak natuurinclusief een permanent onderdeel van je bedrijfsvoering binnen het VK-Oost leerprogramma.

"Het verhaal over de biologie van de bodem zet me aan het denken. Hoe bewust ben ik van deze processen in mijn bedrijfsvoering?"

"Mijn doel is om de kringloop op mijn bedrijf nog verder te sluiten en de natuur zijn werk te laten doen, hier wil ik verder op doorwerken."

Basiscursus

In de Basis Natuurinclusief zijn 14 boeren begeleid bij het zetten van de eerste stappen in het implementeren van natuurinclusieve landbouw op hun bedrijf. Tijdens 4 dagdelen hebben de ondernemers kennisgemaakt met de voordelen die natuurinclusieve landbouw kan bieden voor hun bedrijf.

Verdiepingscursus

De verdiepingscursus was bedoeld voor boeren met ervaring in natuurinclusieve landbouw die hun bedrijfsplan verder wilden uitdiepen en uitvoeren. De cursus richtte zich op het eigen plan van de ondernemers, met 1-op-1 coaching door bodem- en kringloop expert. Aan het einde beschikten alle 7 deelnemers niet alleen over verdiepende kennis, maar ook over een concreet natuurinclusief plan en antwoord op hun leervraag, waarmee ze direct aan de slag konden op hun eigen bedrijf.

Conclusies:

•
14 boeren hebben basiscursus gevolgd

•
7 boeren hebben verdiepingscursus gevolgd

•
17 boeren hebben deelgenomen aan lerend netwerk

•
19 boeren hebben verbinding gezocht met de maatschappij

Meer achtergronden en aanbevelingen

Leerbijeenkomsten

Tijdens 6 bijeenkomsten onder leiding van Onno van Eijk is de verbinding gelegd tussen de praktijk op het melkveebedrijf, de kennis van experts en de ervaringen van collega-boeren. De thema's waren:

- Natuurinclusief: verbinding met de omgeving
- Bodembioïologie en voederkwaliteit
- Water en natuurinclusieve landbouw
- Toekomstgerichte gewassen
- Agroforestry: de toegevoegde waarde
- Verdienen met natuurinclusieve landbouw

Meer informatie?

Platform
Natuurinclusieve
landbouw Gelderland

Reactie van deelnemers

De reacties van deelnemers aan de verschillende activiteiten waren zeer positief:

- ✓ *Ik ga op mijn bedrijf aan de slag met hagen en bomen als bruikbare landschapselementen voor mijn vee.*
- ✓ *Door ervaringen van anderen aan te horen, sta ik nu open om een voederhaag te planten.*
- ✓ *Ik ga met de bodem aan de slag. De cursus over de toepassing van steenmeel was zeer interessant.*
- ✓ *'Deze cursus heeft mij doen beseffen dat ik eigenlijk al best veel doe aan natuurinclusief boeren. Ik gebruik de kunstmestruimte niet volledig, ik spuit niet veel en ben met andere kleine aandachtspunten al natuurinclusief bezig.*

Kijk voor meer informatie over het platform op de website: www.natuurinclusivelandbouw gelderland.nl

Vervolgacties

- Het opgebouwde netwerk van boeren blijft actief en wordt verder uitgebreid.
- Toepassingen op het gebied van natuurinclusieve landbouw worden verder uitgerold onder thema 'Kringlopen'.
- VK-Oost blijft zich inzetten voor natuurinclusieve landbouw onder het thema Ecologie.
- Er wordt gewerkt aan een vervolgproject met 12 deelnemers, waarin de nadruk ligt op een kosten-batenanalyse, in samenwerking met Wij.land.

